

Bestuurscrisis in de Dorpskerk

Nu met de verklaring van dominee Rinzema na afloop van de oecumenische dienst op 16 juni in de St Vitus van Blaricum het bestuurlijk conflict binnen de Protestantse Gemeente van Blaricum algemene bekendheid heeft gekregen, is het moment aangebroken om in Onderweg

daar nader op in te gaan. Hieronder volgen drie bijdragen: een verslag vanuit de Kerkenraad, de tekst van de verklaring van dominee Rinzema, en een commentaar van ondergetekende als hoofdredacteur van Onderweg.--HA

DE VERKLARING VAN DS RINZEMA

Beste mensen,

Sommige dingen kun je beter zelf vertellen dan dat je die van een ander hoort.

Zoals u wellicht weet zijn er tussen de kerkenraad (het kerkbestuur) en mij, spanningen. Die zijn behoorlijk hoog opgelopen. Gistermorgen kreeg ik een brief van het Breed Moderamen van de Classis Hilversum – een soort Bovenbestuur – waarin mij werd meegedeeld dat ik met ingang van 18 juni a.s. mijn werkzaamheden als predikant te Blaricum niet meer mag uitoefenen. Ook wordt er een procedure tegen mij gestart om mij los te maken van mijn Blaricumse gemeente.

De brief heeft mij diep verdrietig gemaakt. Er zijn bestuurlijke problemen, maar, daar blijf ik bij, geen onoverkomelijke. Sterker nog: er zijn meerdere handreikingen gedaan voor een oplossing. Daar is nooit serieus op gereageerd.

Ik houd van de mensen in Blaricum, ik houd van mijn werk. Ik ben een spontaan, creatief en soms impulsief mens. Daarmee ben ik tegen structuren opgelopen. Ik ben geen heilige, maar heb nooit iets gedaan dat zou rechtvaardigen wat mij thans is overkomen.

Tegelijk heb ik een diep vertrouwen in de goede afloop. Ik sta, samen met mijn vrouw, niet alleen. Ik weet mij gesteund door zeer velen in onze Blaricumse gemeente, van protestantse, rooms-katholieke en ook niet kerkelijke huize. De afgelopen maanden zijn niet de makkelijkste periode uit mijn ambtelijk leven geweest, ik heb het volgehouden. Dankzij de steun en het meeleven, in woorden en gedachten, van u. Ik ben predikant geworden om God te dienen ten dienste van de mensen. Die roeping is voor mij onvervreemdbaar. Ik sta hier voor u als een mens, levend van de liefde Gods, sans rancune. De liefde komt uit God, als wij elkaar liefhebben, woont God in ons en is zijn liefde in ons volmaakt geworden. Ik heb gezegd.

Ds J. Rinzema

COMMENTAAR van de hoofdredacteur van Onderweg

Verbijsterend

Na lezing van de verklaring van dominee Rinzema kan er slechts één conclusie zijn: het is verbijsterend dat mensen in de kerk elkaar zo iets kunnen aandoen en dat er voor de oplossing van het bestuurlijk conflict slechts één oplossing mogelijk is, namelijk het gedwongen vertrek van de predikant op korte termijn, waarbij het hem verboden is zijn ambt uit te oefenen zolang de procedure van losmaking (lees: afzetting) loopt, terwijl er toch vanuit de gemeente andere oplossingen zijn aangedragen, maar daarover zo aanstonds meer.

Het is even verbijsterend te moeten constateren dat nog altijd niet duidelijk is wat de aanleiding voor het bestuurlijk conflict is geweest. Afgelopen september heeft de kerkenraad op voorstel van de voorzitter besloten een bijzondere visitatie aan te vragen om uit de impasse te geraken, zonder dat in de brief daarover aan de gemeente inzichtelijk werd gemaakt waar het bestuurlijk conflict over ging. Ook in latere mededelingen van de visitatoren aan de gemeente werd daarover geen informatie gegeven. Op de gemeenteavond van 4 maart, belegd om de gemeente te informeren over de stand van zaken met betrekking tot de visitatie, werd slechts gezegd dat om redenen van de privacy van betrokkenen het hoe en waarom van de bestuurlijke crisis niet openbaar gemaakt kon worden. En nog altijd weten we dat niet.

Op de gemeenteavond van 4 maart heb ik het aanbod gedaan (dat door de aanwezigen met instemmend applaus werd begroet) om aan een interim-kerkenraad leiding te geven, die binnen de gemeente helend zou moeten werken. In een telefoongesprek met de voorzitter van de visitatie-

commissie heb ik dat aanbod herhaald, maar in de daaropvolgende kerkenraadsvergadering onder zijn leiding is mijn aanbod zonder verdere discussie terzijde geschoven. En in het door de kerkenraad voor Onderweg geschreven verslag van de gemeenteavond werd mijn aanbod niet eens vermeld.

Eind maart hebben enkele gemeenteleden (onder wie ook ondergetekende) een verzoeningscommissie gevormd. Ze hebben een voorstel geformuleerd om uit de bestuurlijke crisis te geraken. Dit voorstel behelsde enerzijds het aftreden van de huidige kerkenraad en het aantreden van de eerder genoemde interim-kerkenraad en anderzijds het vertrek van de predikant, waarbij hem ruim de tijd geboden werd naar een andere gemeente uit te zien (waartoe hij zich al eerder bereid verklaarde mits hij daarvoor de tijd zou krijgen) en hem een passend afscheid aangeboden zou worden vanwege zijn vele verdiensten voor de Dorpskerk over de afgelopen zeven jaar. Dit voorstel is door de verzoeningscommissie voorgelegd aan de voorzitter van de kerkenraad, die weigerde daarop in te gaan of het in de kerkenraad in bespreking te geven. Die weigering maakt eens te meer duidelijk dat de zittende kerkenraad (of wat daar nog van over is na het opstappen van de voltallige diaconie en enkele andere ambtsdragers) alleen maar aanstuurt op het vertrek van de predikant en zich daarbij gesteund weet door de visitatiecommissie.

De voorzitter van de kerkenraad heeft vrijwel meteen in het bestuurlijk conflict partij gekozen tegen de predikant, terwijl van een voorzitter toch verwacht mag worden dat

hij zich boven de partijen opstelt en daardoor in staat is een algemeen aanvaardbare oplossing te zoeken en te vinden. Evenzo had van de visitatiecommissie een onafhankelijke positie verwacht mogen worden, ze waren immers ingeroepen om een bestuurlijk conflict te helpen oplossen, maar ook zij hebben vrijwel meteen partij gekozen tegen de predikant. Daardoor werd te snel gekozen voor de in hun ogen enige oplossing in het conflict (het al dan niet gedwongen vertrek van de predikant). Een gemiste kans van twee kanten dus.

Met het aanvragen van de losmakingsprocedure hebben betrokkenen doelbewust gekozen voor een heilloze weg die het voortbestaan van de Protestantse Gemeente van Blaricum op het spel zet, iets wat de verzoeningscommissie juist had willen voorkomen. Als de oorzaak van het conflict tussen kerkenraad en predikant een geloofskwestie was geweest, of eventueel financieel wanbeleid van de predikant, dan was zo'n losmakingsprocedure misschien nog te verdedigen geweest, maar in geen van beide ligt de oorzaak van het conflict, het gaat immers om een "bestuurlijk conflict" of bestuurscrisis. Verbijsterend is het en blijft het.

*Henk Aertsen
Hoofdredacteur Onderweg*

P.S. De afgelopen maanden is mij van verschillende kanten diverse malen gevraagd in Onderweg commentaar op de "bestuurscrisis" binnen de PGB te geven. Daaraan heb ik steeds geweigerd gevolg te geven, omdat ik, net als het merendeel van de leden van de PGB, ben blijven hopen op een verzoening. Die hoop is nu de bodem ingeslagen.--HA